

RÄTTEN

Hovrättspresidenten Erik Brattgård, hovrättsrådet Emina Fazlic, referent, och
adjungerade rådet Elisabeth Lagerqvist

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Hovrättsfiskalen Johan Ander

PARTER

Klagande

Bostadsrättsföreningen Kälkbacken 1, 769619-5945
Box 226
851 04 Sundsvall

Ombud: Jur.kand. Daniel Feinbaum
SBC Sveriges Bostadsrättscentrum AB
Box 1353
111 83 Stockholm

Motpart

Trappstegen 6 AB
Box 231
801 04 Gävle

Ombud: Advokat Erik Hägnfors Sander
Advokaterna Liman & Partners HB
Box 24224
104 51 Stockholm

SAKEN

Rättegångskostnader

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Gävle tingsrätts slutliga beslut 2019-09-18 i mål T 2985-17

Genom tingsrättens beslut den 27 november 2018 i ett mål mellan Trappstegen 6 AB
(nedan Trappstegen) och en annan part, förelades Brf Kälkbacken 1 (nedan
föreningen) att till Trappstegen utge vissa handlingar som kunde antas ha betydelse
som bevis. Genom det överklagade beslutet tillerkändes föreningen ersättning för

framtagande av handlingar och förpliktades samtidigt att ersätta Trappstegen för dess rättegångskostnader i editionsfrågan med 20 000 kr jämte ränta.

Föreningen har överklagat tingsrättens beslut och yrkat att hovrätten befriar föreningen från skyldigheten att ersätta Trappstegen för dess rättegångskostnader i tingsrätten, i andra hand att det utdömda beloppet jämkas till noll kr. Föreningen har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i tingsrätten med där yrkat belopp (4 timmar om 2 675 kr exklusive mervärdesskatt) och i hovrätten med 46 406 kr inklusive mervärdesskatt. Trappstegen har motsatt sig att tingsrättens beslut ändras och yrkat ersättning för egna rättegångskostnader i hovrätten med 8 750 kr exklusive mervärdesskatt.

Föreningen har som grund för sin talan i hovrätten uppgett i huvudsak följande. Föreningen medgav omedelbart yrkandet om utgivande av handlingar, varför det inte har uppstått någon situation som liknar en vanlig rättegång, jämför rättsfallet NJA 2012 s. 289. Föreningen är inte tappande part eftersom den har medgett editionsyrkandet. Yrkandet om edition framställdes i en rättegång där föreningen inte var part varför föreningen inte heller kan anses ha föranlett någon rättegång genom sitt agerande i editionsfrågan.

Trappstegen har som stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande. Om den editionssvarande bestrider skyldighet att förete handlingar enligt begäran uppstår en situation som i hög grad liknar en vanlig rättegång och under sådana förhållanden är 18 kap. 1 § rättegångsbalken tillämplig (se rättsfallet NJA 2012 s 289). Den part som medger talan anses vara tappande part enligt 18 kap. 1 § rättegångsbalken.

Twisteförhållandet och därmed skyldigheten att ersätta editionssökandens kostnader uppstår i och med editionssvarandens bestridande. Föreningen medgav inte omedelbart talan och tillhandahöll inte heller handlingarna. Föreningen bestred editionsyrkandet åtminstone till den 15 november 2018. Om föreningen inte anses vara tappande part, ska föreningen ersätta Trappstegen med analog tillämpning av 18 kap. 3 § rättegångsbalken. Oavsett om föreningen anses vara tappande part eller inte ska föreningen ersätta Trappstegens rättegångskostnader för att genom försummelse ha

föranlett en onödig rättegång i analogi med 18 kap. 6 § rättegångsbalken. Genom att först bestrida skyldighet att förete handlingarna och sedan medge editionsplikt har föreningen föranlett ett onödigt förfarande och vållat kostnader för Trappstegen. Omständigheter som inträffade innan editionsyrkandet framställdes i tingsrätten kan ligga till grund för försummelse (jfr. rättsfallet NJA 1982 s. 366).

Hovrätten fattar följande

SLUTLIGA BESLUT (meddelat 2021-02-25)

1. Hovrätten avslår överklagandet.
2. Hovrätten förpliktar Bostadsrättsföreningen Kälkbacken 1 att ersätta Trappstegen 6 AB för dess rättegångskostnader i hovrätten med 8 750 kr, jämte ränta från dagen för detta beslut till dess betalning sker.

SKÄL FÖR BESLUTET

Enligt huvudregeln i 38 kap. 2 § rättegångsbalken är den som innehar en skriftlig handling, som kan antas ha betydelse som bevis, skyldig att förete den. Om någon är skyldig att förete en skriftlig handling som bevis får rätten, enligt 4 § i samma kapitel, förelägga henne eller honom att förete handlingen. Bestämmelserna bygger på principen att editionsplikten ska vara av samma omfattning som skyldigheten för en part eller ett vittne att lämna muntliga uppgifter (se NJA II 1943 s. 498). Möjligheten att vägra lämna ut sådana handlingar är begränsad och hänför sig främst till situationen där innehållet i handlingar omfattas av tystnadsplikt eller andra liknande sekretessbestämmelser.

Av rättsfallet NJA 2012 s. 289 framgår att även en tredje man som inte är part i en rättegång är skyldig att förete skriftliga handlingar. Om en tredje man medger editionstalan och tillhandahåller handlingarna saknas skäl att ålägga honom eller henne att ersätta parten för dennes kostnader. Enligt Högsta domstolen är situationen en

annan om tredje man bestrider att han eller hon är skyldig att förete handlingarna. Om editionsyrkandet vidhålls uppstår då en situation med två motstående parter som i hög grad liknar en vanlig rättegång varför det då finns anledning att analogt tillämpa 18 kap. 1 § rättegångsbalken.

I det aktuella målet hade Trappstegen innan editionsyrkandet framställdes i tingsrätten begärt att få vissa handlingar från föreningen som inte ville lämna ut dem. Trappstegen framställde därefter editionsyrkandet vid tingsrätten. Trappstegen behövde alltså vidta domsolsåtgärder och driva en rättslig process fram till tingsrättens beslut för att få föreningen att lämna över handlingarna. Det hade då enligt hovrättens mening uppstått en situation med två motstående parter som i hög grad liknar en vanlig rättegång. Såvitt det kommit fram i målet hade föreningen inte grund för sin vägran att redan innan frågan väcktes i tingsrätten lämna ut handlingarna till Trappstegen.

Den rättsliga processen har föranlett kostnader för Trappstegen. Det finns därför anledning att tillämpa 18 kap. 1 § rättegångsbalken på det sätt tingsrätten har gjort. Det yrkade beloppet är skäligt. Hovrätten avslår därför föreningens överklagande.

Rättegångskostnader i hovrätten

Med hänsyn till utgången i hovrätten är föreningen den förlorande parten i hovrätten och ska därför ersätta Trappstegen för dess rättegångskostnader här. Det yrkade beloppet är skäligt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga A.

Överklagande senast 2021-03-25

Johan Ander

Protokollet visat 24/2 /EB

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se